

YUNANİSTAN ALMANYA'DAN II. DÜNYA SAVAŞI TAZMİNAT TALEBİNDE BULUNMAKTA HAKLI MI?

Hazel ÇAĞAN ELBİR

Analist

Analiz No : 2025 / 27

08.07.2025

1 Temmuz 2025 tarihinde, Brükseldeki Avrupa Parlamentosunda, Savaşın Mirası - Polonya ve Yunanistanın Kayıpları başlıklı bir fotoğraf sergisi düzenlenmiştir. Avrupa Muhafazakârlar ve Reformistler (ECR) grubu üyeleri Yunan Parlamenter Emmanuel Fragos ve Polonyalı Parlamenter Arkadiusz Mularczykin ev sahipliğinde gerçekleştirilen sergi, II. Dünya Savaşı sırasında Polonya ve Yunanistanın Nazi işgali altında yaşadığı yıkımı belgelemeyi ve bu ülkelerin savaş tazminatı taleplerine hukuki destek sağlamayı amaçlamaktadır. Sergi, işgâl, istilâ ve direnişi tasvir eden görsellerle desteklerken, tarihsel adalet arayışını vurgulamaktadır.

Etkinlik kapsamında, Yunanistan, Polonya ve İtalyadan uzmanlar ile Avrupa Parlamentosu üyelerinin katıldığı Savaş Suçları ve Tazminat - Geçmişteki Adaletsizliği Ele Alarak Hukukun Üstünlüğünü Korumak başlıklı bir tartışma da düzenlenmiştir. Yunan Parlamenter Fragos, Yunanistanın Nazi suçları nedeniyle yaşadığı maddi ve insani kayıpların telafisi için adaletin önemini vurgularken, Polonyalı Parlamenter Mularczyk, geçiş dönemi adaleti ve uluslararası sorumluluk konularına dikkat çekmiştir. Almanya, tazminat meselesinin kapandığını savunsa da, Polonya ve Yunanistan taleplerini sürdürmekte ve Avrupa Parlamentosunu bir platform olarak kullanmaktadır. Alman parlamenterler etkinliğe katılmamıştır.

Sergi, Almanyadan tazminat taleplerine yönelik yinelenen çabaların ilk adımı olarak değerlendirilmektedir. Gelecekte özel bir çalışma grubu kurularak ve Avrupa Parlamentosu kararlarıyla konunun ilerletilmesinin amaçlandığı belirtilmiştir. Bu girişimi, Polonya ve Yunanistan tarihsel adalet ve hukukun üstünlüğü ilkeleri çerçevesinde uluslararası bir diyalog çağrısı olarak öne sürseler de, Almanya bu görüşü reddetmektedir. Bu noktada, Yunanistan esasen haksız bir tavizde bulunulduğunu, talepleri göz önünde bulundurulduğunda, On İki Adaların zaten İkinci Dünya Savaşından sonra Yunanistana

sağlanan haksız bir kazanım olduğunu söylemek yerinde olacaktır.

Polonya ve Yunanistanın Tazminat Taleplerinin Güncel Durumu

Polonya ve Yunanistan, Nazi Almanyasının II. Dünya Savaşı sırasında neden olduğu yıkımın telafisi için tazminat taleplerini yeniden gündeme getirmiştir. 1 Temmuz 2025te Avrupa Parlamentosunda düzenlenen Savaşın Mirası Polonya ve Yunanistanın Kayıpları sergisi, her iki ülkenin yaşadığı insani ve maddi kayıpları uluslararası kamuoyuna hatırlatmayı amaçlamıştır[1]. Polonya, 1,3 trilyon dolar; Yunanistan ise yaklaşık 290-300 milyar avro tazminat talep etmektedir. Almanya, 1953 Londra Antlaşması ve 1990 İki Artı Dört Antlaşmasını gerekçe göstererek bu taleplerin yasal olarak kapandığını savunmaktadır. Ancak, 2019 tarihli Bundestag Bilim Servisi raporu, Yunanistanın tazminat taleplerinden açıkça feragat etmediğini ve uluslararası hukukta devletler arası tazminat talepleri için zamanaşımının net olmadığını belirtmiştir[2]. Bu durum, taleplerin hukuki meşruiyetine dair tartışmaları canlı tutmaktadır. Polonyanın tazminat talebinin temeli, Nazi işgali sırasında 6 milyon vatandaşını kaybetmesi, ekonomik ve kültürel altyapısı çökmesidir. Yunanistanın talebi ise 300.000-400.000 can kaybı, ekonomik sömürü ve Nazi Almanyasının zorla aldığı işgal kredisinin geri ödenmemesi gibi sorunlarla karşı karşıya kaldığı yönündedir[3]. Her iki ülke, Avrupa Parlamentosu gibi platformları aracılığıyla taleplerini uluslararası bir boyuta taşımakta ve Almanya üzerinde diplomatik baskı oluşturmayı hedeflemektedir. Örneğin, Polonyalı Milletvekili Arkadiusz Mularczyk, tazminat taleplerinin sadece hukuki değil, aynı zamanda ahlaki bir mesele olduğunu vurgulamış; Yunanistan ise işgal kredisi gibi spesifik taleplerle hukuki argümanlarını ileri sürmüştür.

Türk Dış Politikası Perspektifinden Değerlendirme

Tazminat konusunda Polonya ilgi alanımız dışında kalmaktadır. Yunanistanın ise tazminat taleplerinin zaman zaman yinelendiği görülmektedir. Türkiye açısından ise durum farklı bir boyut kazanmaktadır. Yunanistan mağduriyetinin giderilmesini talep ederken elde ettiği haksız kazanımları unutmuş görünmektedir. On İki Adaların haksız bir şekilde Yunanistana bırakılması meselesi, Türk dış politikası açısından önemli bir eleştiri noktasıdır.

Türkiye, I. Dünya Savaşı sonrası Lozan Antlaşmasıyla (1923) Yunanistandan savaş tazminatı alma hakkını elde etmiş, ancak bu haktan feragat etmiştir. İtalya tarafından işgâl edilen Osmanlı egemenliğindeki On İki Adaların 1947 Paris Antlaşmasıyla, Türkiyenin bulunmadığı bir toplantıda Yunanistana devredilmesi, tarihsel bir adaletsizlik olarak değerlendirilmektedir. Osmanlı İmparatorluğundan İtalyaya geçen bu adalar, II. Dünya Savaşı sonrası Yunanistana verilmiş; bu durum, Türkiyenin egemenlik hakları ve tarihsel adalet arayışı bağlamında bir kayıp olarak görülmüştür. Yunanistanın Almanyadan tazminat talep ederken, On İki Adalar gibi stratejik ve tarihsel bir kazanımı elde ettiği gerçeği, Türk dış politikası açısından Yunanistanın mağduriyet söylemini anlamsız kılmaktadır.

Yunanistanın talepleri, uluslararası hukukun savaş suçlarının telafisi ve devlet sorumluluğu

ilkeleri ile öne sürülmektedir. Bundestag Bilim Servisinin 2019 raporu, Yunanistanın tazminat taleplerinden feragat etmediğini ve İki Artı Dört Antlaşmasının tazminat meselesini açıkça düzenlemediğini belirtmiştir[4].

Yunanistanın Almanyadan II. Dünya Savaşı tazminat talepleri, tarihsel adalet ve uluslararası hukuk açısından önemli bir tartışmadır. Almanya tazminatların ödenmiş olduğu yönündeki pozisyonunu konusunda kararlı bir tutum içinde olsa da Yunanistan konunun ahlaki bir mesele olduğunu öne sürerek hukuki açıkları zorlamaya çalışmaktadır.

[1] Avrupa Parlamentosunda Nazi vahşeti sergisi: Yunan ve Polonyalı milletvekillerinden tazminat talebi, *EuroNews*, euronews.com, 2 Temmuz 2025, https://tr.euronews.com/my-europe/2025/07/02/avrupa-parlamentosunda-nazi-vahseti-sergisi-yunan-ve-polonyali-milletvekillerinden-tazmina.

[2] Should Germany Pay Reparations to Greece and Poland, *KOHA*, koha.mk, 11 Temmuz 2019, https://koha.mk/en/a-duhet-ti-paguaje-gjermania-demshperblime-greqise-dhe-polonise/.

[3] Poland, Greece renew Nazi reparations demands, *Deutsche Welle*, dw.com, 10 Kasım 2018, www.dw.com/en/poland-greece-team-up-on-nazi-era-war-reparations-demands/a-45836168.

[4] Should Germany Pay Reparations to Greece and Poland, *KOHA*.

Yazar Hakkında :

Hazel Çağan-Elbir AVİM'de analist olarak çalışmaktadır. Çağan-Elbir, Atılım Üniversitesi Politik Ekonomi bölümünde doktora çalışmalarına devam etmektedir.

Atıfta bulunmak için: ELBİR, Hazel ÇAĞAN. 2026. "YUNANİSTAN ALMANYA'DAN II. DÜNYA SAVAŞI TAZMİNAT TALEBİNDE BULUNMAKTA HAKLI MI?." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Analiz No.2025 / 27. Temmuz 08. Erişim Kasım 20, 2026. https://avimbulten.org/public/tr/Analiz/YUNANISTAN-ALMANYA-DAN-II-DUNYA-SAVASI-TAZMINAT-TALEBINDE-BULUNMAKTA-HAKLI-MI

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır